

A woman with long brown hair, wearing a light blue shirt and olive green pants, is crouching on asphalt and drawing hopscotch with white chalk. Two young children, a girl in a pink shirt and white pants on the left, and a boy in a red shirt on the right, are also crouching and watching her. The hopscotch grid is partially drawn, with numbers and arrows visible. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day.

Waar is JOGG actief?

Een onderzoek naar de sociaaleconomische status van JOGG-buurtten

Jorien Slot-Heijs
Björn Schadenberg
Marthe Westerbroek

The logo for Mulier Instituut, featuring a stylized yellow and orange swirl above the text "mulier instituut" in a dark purple font.

mulier instituut

Inleiding

JOGG streeft naar een maatschappij waarin het uitgangspunt ‘gezond leven’ is. Om dit te bereiken zet JOGG zich in voor het creëren van een gezonde fysieke en sociale omgeving waarin de jeugd (0-19 jaar) opgroeit. Gemeenten kunnen zich bij JOGG aansluiten en de JOGG-aanpak implementeren.

Sociaaleconomische factoren, zoals armoede of werkloosheid, spelen een bepalende rol bij de vraag of een gezonde leefstijl prioriteit krijgt. In buurten met een lage score voor sociaaleconomische status (SES) wonen relatief veel gezinnen met een lage SES. Zij hebben extra baat bij een gezonde buurtomgeving, zodat gezonder leven makkelijker wordt. JOGG kan de meeste impact hebben door te focussen op buurten waar veel kinderen en jongeren (0-19 jaar) uit gezinnen met een lage SES wonen.

In deze rapportage beschrijven we het potentiële bereik aan kinderen en jongeren van de JOGG-aanpak. Vervolgens geven we weer in hoeverre JOGG actief is specifiek in de buurten met een lage SES-score en hoeveel kinderen en jongeren daar met de JOGG-aanpak worden bereikt. Hiertoe beantwoorden we de volgende onderzoeksvragen:

- Hoeveel kinderen en jongeren worden potentieel door JOGG bereikt?
- Hoeveel kinderen en jongeren worden potentieel door JOGG bereikt in buurten met een lage SES-score?
- Waar heeft JOGG het grootste potentiële bereik in buurten met een lage SES-score?

De sociaaleconomische status van een buurt

SES-WOA-score

De SES-WOA-score een indicator van de welvaart, het opleidingsniveau en de arbeidsmarktdeelname van de huishoudens in een buurt. De score geeft weer hoe een buurt scoort ten opzichte van andere buurten in Nederland. De score 0 geeft het gemiddelde aan: een score boven de 0 betekent dat de buurt een hogere SES-score heeft dan gemiddeld in Nederland, een score onder de 0 betekent dat de buurt een lagere SES-score heeft dan gemiddeld in Nederland.

Hoeveel kinderen en jongeren worden potentieel door JOGG bereikt?

In Nederland zijn 3,6 miljoen kinderen en jongeren tussen 0 en 19 jaar. Daarvan worden er ruim 2 miljoen potentieel door de JOGG-aanpak bereikt (peildatum oktober 2022). Dit betekent dat 56 procent van de kinderen en jongeren in Nederland in een buurt woont waar de JOGG-aanpak wordt geïmplementeerd.

2 miljoen

kinderen en jongeren wonen in een buurt waar de JOGG-aanpak wordt geïmplementeerd.

In de provincies Drenthe en Limburg heeft JOGG relatief het grootste potentiële bereik (tabel 1). Daar woont respectievelijk 91 en 86 procent van alle kinderen en jongeren in een buurt waar JOGG wordt geïmplementeerd. Flevoland loopt achter ten opzichte van de andere provincies, met een potentieel bereik van 31 procent.

Tabel 1 Percentage 0-19-jarigen dat JOGG potentieel bereikt per provincie

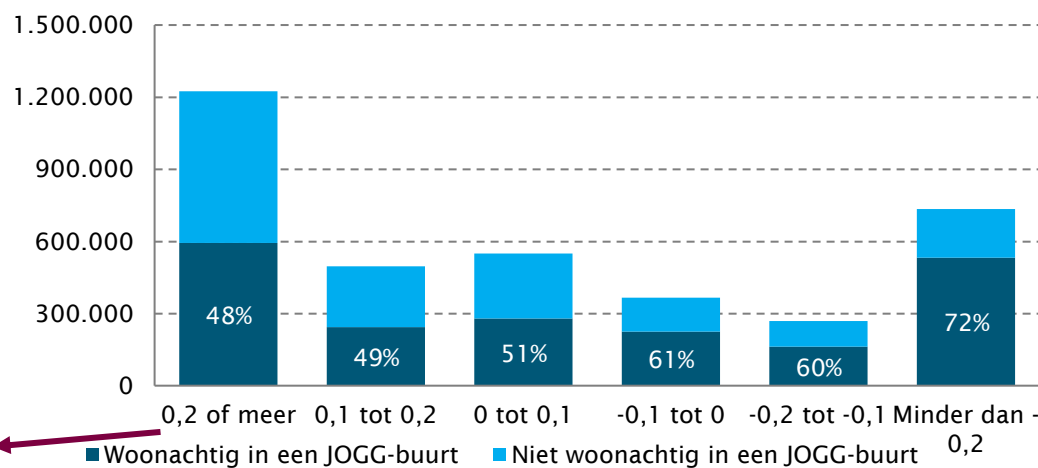
Provincie	%	Provincie	%
Drenthe	91	Zuid-Holland	52
Limburg	86	Utrecht	49
Overijssel	74	Groningen	47
Noord-Holland	59	Noord-Brabant	46
Gelderland	55	Friesland	46
Zeeland	53	Flevoland	31

Hoeveel kinderen en jongeren worden potentieel door JOGG bereikt in buurten met een lage SES-score?

Ruim 700.000 kinderen en jongeren wonen in een buurt met een relatief lage SES-WOA-score ($<-0,2$). Meer dan een half miljoen van hen wonen in een buurt waar JOGG actief is (72%). Het bereik van JOGG is (daarmee) hoger in buurten met een lagere sociaaleconomische status (figuur 1).

In de helft van de gemeenten wordt de JOGG-aanpak in de hele gemeente ingezet (51%, niet in figuur). In die gemeenten worden ook veel kinderen en jongeren in buurten met relatief hoge SES potentieel bereikt. In de andere helft van de gemeenten wordt de JOGG-aanpak op specifieke wijken ingezet (49%).

Figuur 1 Aantal 0- tot 19-jarigen per SES-WOA-buurtsscore, uitgesplitst naar wel/niet woonachtig in JOGG-buurt

In buurten met de laagste SES-WOA-scores ($<-0,2$) wordt **72%** van de kinderen en jongeren potentieel met de JOGG-aanpak bereikt. Dit zijn **530.000** kinderen en jongeren.

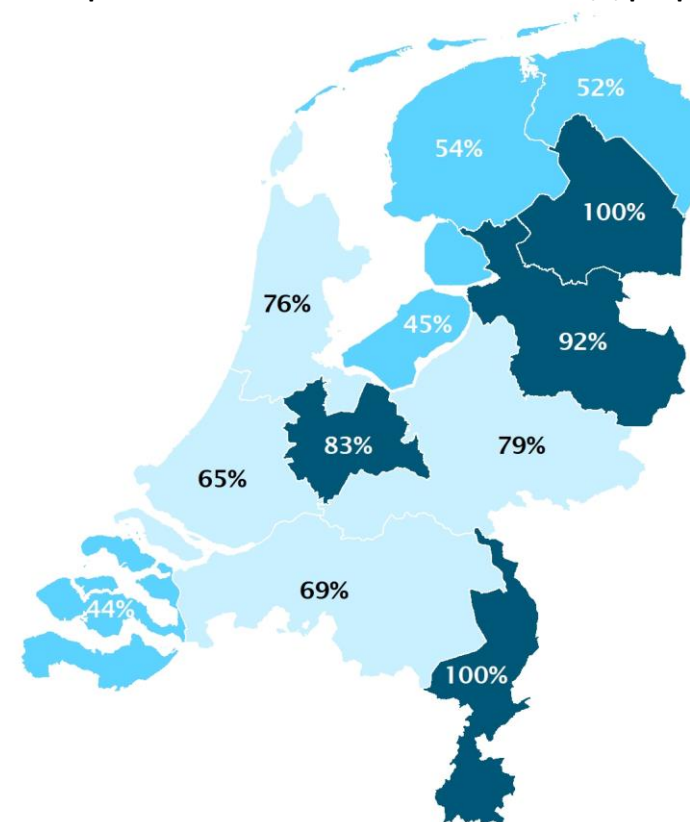
Waar heeft JOGG het grootste potentiële bereik in buurten met een lage SES-score?

Als we per provincie alleen de buurten met de laagste SES-score ($<-0,2$) selecteren, zien we dat in Drenthe en Limburg potentieel alle kinderen en jongeren in die buurten met de JOGG-aanpak worden bereikt (kaart 1). In de overige provincies bereikt JOGG potentieel meer dan de helft van de kinderen en jongeren in buurten met de laagste SES-scores, behalve in Zeeland (44%) en Flevoland (45%).

In alle provincies is het bereik specifiek in buurten met een lage SES-score (kaart 1) hoger dan het totale potentiële bereik (tabel 1), behalve in Zeeland. Dit impliceert dat de JOGG-aanpak in bijna alle provincies vaker in buurten met een lage SES-score wordt ingezet. Vooral in de provincie Utrecht wordt specifiek ingezet op het bereiken van kinderen en jongeren in buurten met een lage SES.

De JOGG-aanpak wordt in bijna alle provincies vaker in buurten met een relatief lage SES-score ingezet.

Kaart 1 Percentage 0-19-jarigen dat potentieel wordt bereikt met de JOGG-aanpak in buurten met een SES-score van $<-0,2$, per provincie

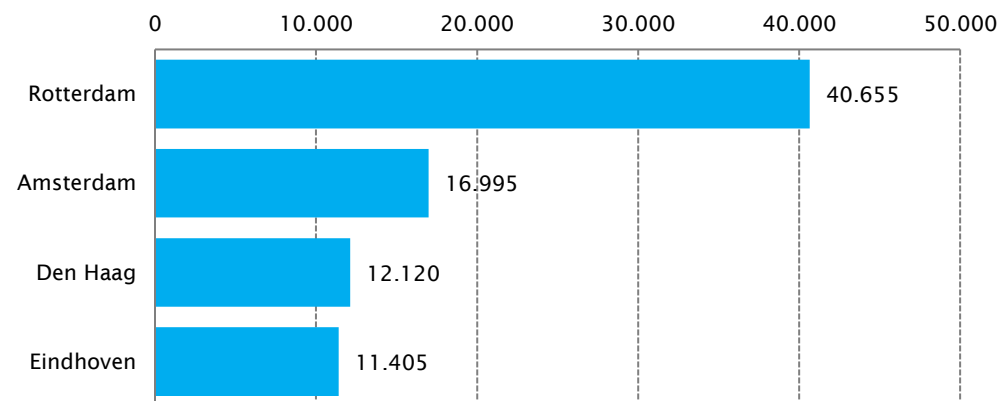

Waar kan JOGG nog veel kinderen en jongeren bereiken?

In Zeeland en Flevoland is het potentiële bereik in lage SES-buurtten procentueel het laagst (kaart 1), maar daar wonen ook relatief weinig kinderen en jongeren. Het is wel belangrijk dat JOGG in die provincies focust op de buurten met een relatief lage SES, maar over het geheel zal dit niet resulteren in grote aantallen kinderen en jongeren die worden bereikt.

In grote steden wonen aanzienlijk meer kinderen en jongeren in een buurt met een relatief lage SES-WOA-score ($<-0,2$). In Rotterdam worden 40.655 kinderen en jongeren uit een buurt met een lage SES-WOA-score ($<-0,2$) nog niet door JOGG bereikt (figuur 2). Daarna volgen de steden Amsterdam, Den Haag en Eindhoven. JOGG kan dus de meeste kinderen en jongeren in een lage SES-buurt potentieel bereiken door de JOGG-aanpak in lage SES-buurten in die grote steden te implementeren.

Figuur 2 Aantal 0-19-jarigen in gemeenten in een buurt met een lage SES-score ($<-0,2$) dat niet door de JOGG-aanpak bereikt wordt

JOGG kan de meeste kinderen en jongeren in een buurt met een lage SES-score ($<-0,2$) bereiken door in te zetten op buurten in grote steden.

Conclusie

Een meerderheid van de 0-19-jarigen in Nederland wordt potentieel met de JOGG-aanpak bereikt. In buurten met een relatief lage SES-score wordt drie kwart van de kinderen en jongeren (72%) potentieel bereikt, in Drenthe en Limburg zelfs 100 procent. Kinderen en jongeren in buurten met een lage SES-score waar de JOGG-aanpak nog niet wordt geïmplementeerd, zijn vooral te vinden in de grote steden.

Methodische verantwoording

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden hebben we gebruikgemaakt van gegevens van JOGG en gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Onlangs heeft het CBS een indicator voor de sociaaleconomische status van gemeenten, wijken en buurten gepubliceerd (SES-WOA). De indicator wordt beschreven in termen van de financiële welvaart (W), het opleidingsniveau (O) en het recente arbeidsverleden (A) van particuliere huishoudens. Het CBS hanteert bij het presenteren van resultaten de score-indeling zoals weergegeven in figuur 1 van dit rapport, dus die hebben wij overgenomen. Daarbij hebben we ervoor gekozen de categorie met de laagste SES-scores te bestempelen als buurten met relatief lage SES-scores. De SES-WOA-scores op buurtniveau zijn openbare data die via de website van het CBS te verkrijgen zijn.

JOGG heeft een actuele lijst van buurten in Nederland waar de JOGG-aanpak wordt geïmplementeerd. De SES-score van buurten is aan deze JOGG-buurten gekoppeld. Hierbij moet worden opgemerkt dat er buurten zijn met dusdanig weinig huishoudens dat er geen SES-WOA-score berekend kon worden. Omdat in deze kleine buurten ook nauwelijks 0-19-jarigen wonen, kunnen we wel blijven rekenen met buurtscores in plaats van ‘grotere’ wijkcores.

Het aantal 0-19-jarigen dat door de JOGG-aanpak potentieel wordt bereikt, hebben we berekend aan de hand van een bestand met het aantal 0-19-jarigen per buurt in Nederland, dat het CBS na een maatwerkverzoek aan het Mulier Instituut heeft verstrekt. Door ook de SES-score aan de buurten te koppelen, hebben we berekend hoeveel kinderen en jongeren er wonen in buurten met bepaalde SES-scores.

Bronnen

De volgende databronnen hebben we benut om het potentiële bereik van JOGG in beeld te brengen:

- JOGG, 2022. Overzicht van JOGG buurten.
- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), 2020. Bevolking 0 t/m 19 jaar naar wijkbuurtcode, 1-1-2020.
- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), 2022. Sociaal-economische status 2019; scores per wijk en buurt, regio-indeling 2021.

Bewerkingen zijn door het Mulier Instituut uitgevoerd.

www.mulierinstituut.nl

@mulierinstituut

(030) 721 02 20

mulier instituut